

OD REDAKCJI

Od podjęcia przez Brytyjczyków w referendum decyzji o opuszczeniu UE minęło dwa i pół roku. Mimo to nadal nie wiadomo, w jaki sposób zakończy się ta historia. Czy dojdzie do tzw. twardego brexitu bez porozumienia z UE? Czy Londyn i Bruksela zdołają jednak uzgodnić satysfakcjonujące obie strony warunki rozvodu? A może Wielka Brytania pozostanie jednak w UE? Właśnie teraz, kiedy zamykamy niniejszy numer „Nowej Europy” poświęcony brexitowi, brytyjski parlament przeważającą większością głosów odrzucił wynegocjowaną umowę między Londynem a Brukselą i jednocześnie następnego dnia udzielił poparcia Theresie May i jej rządowi. W tej sytuacji nadal możliwy jest każdy scenariusz wydarzeń.

Bez względu jednak na ostateczny rezultat jedno nie ulega wątpliwości: w wyniku referendum z 2016 roku zarówno w Wielkiej Brytanii, jak i w UE zachodzą nieodwracalne zmiany, których konsekwencji nie można dzisiaj jeszcze w pełni przewidzieć. Brexit – niezależnie od tego, czy się ostatecznie powiedzie czy nie – niesie ze sobą ogromny potencjał zmiany w Europie, ale także dla brytyjskiej sceny politycznej. Jest to więc wydarzenie przełomowe zarówno w historii integracji europejskiej i w powojennej historii Wielkiej Brytanii.

Celem niniejszego numeru „Nowej Europy” jest zaprezentowanie kilku wybranych tekstów z ostatnich dwóch lat, które przynajmniej w jakimś zakresie mogą naświetlić różne aspekty tego wyjątkowego i jednocześnie bardzo złożonego procesu, jakim jest brexit. Splatają się bowiem tutaj przeróżne problemy, które mają nie tylko charakter ekonomiczny, ale też ogromne znaczenie społeczne czy polityczne. Stawką jest bowiem nie tylko zmiana, jaka zachodzi w brytyjskim rozumieniu suwerenności politycznej czy szerzej pojmowanej tożsamości, a co objawiło się w wyniku referendum. Nie idzie tu jedynie o problem terytorialnej integralności Zjednoczonego Królestwa czy o jego dalszą rolę w Europie i w polityce światowej. Chodzi o przyszłość całego powojennego projektu Zachodu, który funkcjonował dotąd, przy wszystkich krytycznych sądach na jego temat, jako podstawa dla integracji państw i narodów w Europie. Dlatego zrozumienie przyczyn i okoliczności brexitu staje się dzisiaj kluczowe dla refleksji nad przyszłością całego kontynentu europejskiego. ■